

אור דניאל

עלון שבועי תורני

לע"נ הרה"ג ר' אברהם דניאל ב"ר משה שטרן זצ"ל

וישב תשפ"ב

י"ל ע"י

מכון 'חקי חיים'

ע"ש הרה"ג

ר' יהודה ישכר מרמלשטיין זצ"ל
מבטאר-טש

בראשות

הרב אלימלך שטרן שליט"א

וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען

אני מקבל על עצמי שמהיום והלאה אני כבר ישפר את דרכי ואני יעשה רק רצון השי"ת, וכך גם היה אומר בלילה שלאחריו, והוסיף אפילו שאתמול גם הבטחתי לשפר את דרכי, ולא קיימתי – לפי דרגתו – אבל אני מבטיח שמעכשיו אני באמת ישפר את דרכי, וכך היה חוזר על עצמו מדי יום ביומו. מכך נלמד שאין אף פעם ייאוש בעולם, וכל יום וכל רגע אפשר להתחיל דף חדש, ולא להתעסק בדברים הלא טובים שאדם עשה קודם לכן.

מעשה ועד עולם

ולפי זה אפשר לפרש מה שאנו אומרים בתפילה, 'יהי שם ה' מבורך מעתה ועד עולם', וכן 'ואנחנו נברך יה מעתה ועד עולם', שצריך להבין מדוע אנו מברכים את הקב"ה 'מעתה', האם אתמול לא ברכנו את הקב"ה, הרי כל יום ויום אנו מתפללים, וא"כ מדוע אנו מדגישים את המילים 'מעתה ועד עולם', ולפי דברינו אפשר לומר, שהצדיק כל יום ויום מרגיש שאתמול לא עבד את השי"ת כמו שצריך, כי הצדיק מתעלה מיום ליום, ולכן אנו אומרים 'מעתה ועד עולם', שמעתה אנו מתפללים כמו שצריך, כי כל יום נפתח דף וצוהר חדש שאתמול לא היה.

התרוממות הנפש

'יעקב' רומז ליצר הטוב, שמביא את האדם לידי התרוממות הנפש לעשות רצון השי"ת, 'עשו' זה היצר הרע המחטיא את האדם ורוצה להפיל אותו לידי עצבות, ואפשר שזה מרמז לנו רש"י בתחילת הפרשה, 'אחר שכתב לך ישובי עשו ותולדותיו בדרך קצרה, שלא היו ספונים וחשובים לפרש היאך נתישבו וסדר מלחמותיהם איך הורישו את החור, פירש לך ישובי יעקב ותולדותיו בדרך ארוכה'. כלומר כאשר מדובר בדברים של יצר הרע, אם ח"ו נכשלים בעבירות, לא צריך להאריך בהם ולהתעסק עם זה יותר מדי, אלא בדרך קצרה לחזור בתשובה ולקבל על עצמו לא לשוב לכיסלה עוד, אבל כשמגיעים לידי מצוות ומעשים טובים, 'פירש לך ישובי יעקב ותולדותיו בדרך ארוכה', בזה להתעסק ולשמוח שזוכים לקיים מצוות הבורא, וזה גורם לאדם להתרוממות הנפש וכך הוא ממשיך בדרכיו הטובים.

עבדו את ה' בשמחה

הרה"ק רבי אהרן מקרלין זי"ע היה אומר: 'עצבות אינה עבירה, אבל מה שעצבות גורם העבירה הכי גדולה אינה גורמת, שמחה אינה מצוה, אבל מה שמחה גורמת, המצוה הכי גדולה אינה גורמת, ונזכה לעבוד את השי"ת מתוך שמחה.

'וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען'. רש"י: 'וישב יעקב, אחר שכתב לך ישובי עשו ותולדותיו בדרך קצרה, שלא היו ספונים וחשובים לפרש היאך נתישבו, וסדר מלחמותיהם איך הורישו את החור, פירש לך ישובי יעקב ותולדותיו בדרך ארוכה, כל גלגולי סבתם, לפי שהם חשובים לפני המקום להאריך בהם'.

השכינה שורה רק מתוך שמחה

ידוע דבריהם של תלמידי הבעש"ט זי"ע, שהיצר הרע יותר שמח כשיש לאדם עצבות לאחר שנכשל ח"ו בעבירה, יותר מהעבירה עצמה, כי הוא יודע שכאשר נופלים לידי עצבות, כבר נמצאים בידיו של היצר הרע, ובקלות יכול להכשיל את האדם לעשות עבירות, אין השכינה שורה אלא מתוך שמחה, וכך כתוב בשיר השירים, 'משכני אחריו נרוצה הביאני המלך חדריו נגילה ונשמחה בך', כאשר מתקרבים אל הקב"ה וכביכול באים בחדריו, מתמלאים בשמחה, שהרי הכתוב אומר 'עוז וחדוה במקומו', ואילו העצבות זה התרחקות מהקב"ה וזה הדבר שהיצר הרע מאוד רוצה להביא את האדם לידי כך ח"ו, שבאופן כזה נופלים לתוך ידיו.

מאי דהוה הוה

מובא בשם האדמו"ר האמצעי מחב"ד שהיה אומר 'כל יהודי מדקדק במצוות ושומר על עצמו לא להיכשל ח"ו בעבירה, אבל יש הבדל בין מי שהולך בדרך החסידות, לבין מי שלא הולך בדרך זו, כאשר נכשלים ח"ו בעבירה, מי שאינו הולך בדרך החסידות, מיד מתעצב בליבו – ובצדק – איך קרה כדבר הזה שעשה דבר נגד רצון השי"ת, ומתעמק בדבר ושוב חושב על זה וכל זה גורם ליפול לידי עצבות, אבל החסיד אפילו לאחר שנכשל ח"ו בעבירה, ובוודאי צריך לחזור על כך בתשובה, אבל מיד מתחזק ומתרומם ואומר 'אני לא ייתן ליצר הרע להכניס אותי עכשיו לידי עצבות, כי אם אני יהיה בעצבות אני יכשל בעוד ועוד עבירות, אני עכשיו לא חושב על כך, וברגע זה אני פותח דף חדש, 'מאי דהוה הוה', מה שהיה כבר נעשה ואי אפשר לשנות, אבל אני מיד מסתכל קדימה, 'מכאן ולהבא חושבנא', מרגע זה אני יתחיל יותר לחשוב על כל צעד וצעד שאני עושה שרק יהיה לפי רצון השי"ת.

אין ייאוש בעולם

מסופר על הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זי"ע שהיה עושה כל ערב לפני השינה חשבון הנפש, כיצד עבר עליו היום, ולפי דרגתו הבין שצריך לחזור בתשובה, והיה אומר רבשי"ע

רבים ביד מעטים וטמאים ביד טהורים

הברכה), מול רבבות יונים, אבל אין שום פחד ומורא, יודעים שהקב"ה עומד לצידם, ואכן גברו על האויב וניצחו אותם, ובהגיע ימי חנוכה הקדושים, צריכים אנו להתבונן בדבר, כיצד קרה שרבים נפלו ביד מעטים, גבורים נפלו ביד חלשים, והתשובה פשוטה שאמנם בעיניים גשמיות הם היו מעטים שנלחמו נגד רבים, אבל ידעו הם שהקב"ה עומד לצידם, והקב"ה הוא איש מלחמה, והוא המנצח האמתי, אלא שהקב"ה ברא את עולמו שיתנהג בטבע, כביכול החשמונאים הם אלו שניצחו את היונים, אבל ברור 'אילמלא הקב"ה עוזרו לא היה יוכל לו'.

למטה מעשרה טפחים

כאשר מדליקים את נרות החנוכה הק', זמן קא גרים, מדליקים אש קטנה, וההדלקה צריכה להיות לכתחילה, 'למטה מעשרה טפחים', וזה מרמז על המלחמה הקשה בין היצר הרע לאדם שנלחם כנגדו, היצר הרע מפתה את האדם בדברים של שטיות והבלים, בלי שום דבר איכותי ואמתי, וזה כמו הפשתן שהוא דבר פשוט אין לו שום דבר חוץ מהפשתן, וכאשר היהודי רואה את חבילות הגדולות של הפשתן, שזה הפיתויים הגדולים, אומר בליבו כיצד אני יכול להתמודד עם כזה דבר, הרי אני אדם פשוט, והוא מלאך בשמים, עונים לו, הרי אתה כעת מדליק נרות חנוכה, ניצוץ אחד של אורות של חנוכה, שורף את כל הפשתן, הדבקות בשעת הדלקת הנרות, וכן הנח"ר שעושים למעלה ע"י הדלקת נרות חנוכה, זה שורף ומכלה את כח הפשתן שהיצר הרע הביא לאדם, וא"כ אין מה לדאוג כאשר מדליקים נרות חנוכה.

האור כי טוב

ה'בני יששכר' זי"ע, (כאשר הוא מדבר על ימי החנוכה, הוא יוצא מגדרו ממש, ומביא רמזים נפלאים לימי החנוכה) ומביא בשם בעל 'הרוקח' ואומר שכל דבריו דברי קבלה מקובל מאליהו הנביא ז"ל, שבימי חנוכה מתגלה האור הגדול שנברא בימי בראשית, שהקב"ה לא רצה שהרשעים ינהו ממנו, גנזו לעתיד לבוא, ובימי החנוכה יש התגלות של האור הזה, ומביא רמז את הפסוק 'ורא אלוקים את האור כי טוב', שעל האות ט' יש ד' תגין, ארבע פעמים תשע, הרי זה שלושים ושש, שרומז לנרות חנוכה, שמדליקים במשך כל ימי החנוכה שלושים ושש נרות, וכן במילה 'טוב' יש גם אותיות ו' וגם ב', שהם ביחד שמונה, הרומז לשמונת ימי החנוכה, ולכן בימי החנוכה זה הזמן שאפשר להתעלות יותר בתורה, ומי פתי יפסיד את הימים הקדושים האלו, בדברים של הבל וריק, ויהי רצון שנתעלה בתורה ויראת שמים בזכות החנוכה.

רש"י: 'וישב יעקב, הפישתני הזה נכנסו גמליו טעונים פשתן, הפחמי תמה, אנה יכנס כל הפישתן הזה, היה פיקח אחד משיב לו, ניצוץ אחד יוצא ממפוח שלך ששורף את כולו, כך יעקב ראה כל האלופים הכתובים למעלה, תמה ואמר, מי יכול לכבוש את כולן, מה כתיב למטה, אלה תולדות יעקב יוסף, וכתיב והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש, ניצוץ יוצא מיוסף שמכלה ושורף את כולם'.

עז כנמר וגבור כארי

היהודי נמצא בעולם שכל כולו ניסיונות גדולים לאדם, וצריך להיות איש חזק ואמיץ לא להתפתות לכל הסובב את האדם, ולהיות 'עז כנמר וגבור כארי לעשות רצון אביך שבשמים', להיות דבוק בתורה וביראת שמים, שזה נותן כוח ואומץ להיות דבוק בה' אלוקיו, ולא להיות מושפע מהרחוב, ובשביל חשוב מאוד להסתובב בחברה טובה, להתחבר רק לאלו שיראתם קודמת לחכמתם, וזה ישפיע לטובה על האדם הקשור אליהם.

את אחי אנכי מבקש

בעל הישועות משה' זי"ע מפרש את הפסוק בפרשתנו 'את אחי אנכי מבקש', אם יושבים בשבת אחים אנשים יראי שמים, הרי משפיעים אחד על השני, וכך יש לכל אחד שאיפות להיות דבוק להקב"ה, וזה הפי' 'את אחי' אם אני קשור לאחי, הרי אז 'אנכי מבקש', 'אנכי' רומז להקב"ה 'אנכי ה' אלוקיך', אני מבקש את השי"ת, אני רוצה להיות דבוק בתורה וביראה, וזה צריך להתיידד דווקא אנשים שגם הם 'מבקשים', ששאפתם להתקרב אל השי"ת. וזה מביא את האדם לדעת במה הוא צריך לחזור בתשובה שלימה, וזה מרומז בפסוק 'הגידה נא לי איפוא הם רעים', 'רעים' בקמץ, שכך כביכול אחד אומר לשני היכן הוא רע, באיזה דבר הוא צריך לחזור בתשובה, ומה גרם לכך שאדם יבחין במה הוא צריך לחזור בתשובה, על ידי 'אחי' שמתקרב לאחים יראים ושלמים שזה משפיע עליו לטובה.

הקב"ה עוזרו

בימי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול, עם ישראל עמד במצב מאוד לא פשוט, היונים ניסו בכל דרך להחטיא את עם ישראל, בכל מיני צורות שהוא, בין בטוב ובין ברע, ולדאבונו היו גם יהודים שלא עמדו בפיתויים, ונהפכו למתיונים, אבל הכהנים החשמונאים לא התרגשו מכך כלל, ועל אף שהיו מתי מעט, נלחמו ביונים ללא שום פחד ומורא, שלושה עשרה אנשים (מובא ברש"י פר' זאת

ע"י ענוה מוסיפין בעבודת ה'

אלה תולדות יעקב יוסף וגו', 'יעקב' רומז לעקב ענוה, היינו שידוע בעצמו שלא עשה כלום.
התולדה והתוצאה מענוה הוא 'יוסף', שיוסיף תמיד עובדין טבין, ועי"ז יוסף שעשוועין לכבודו ית'.
(צמח צדיק)

הקב"ה מבקש את עבודת נרות חנוכה

את אחי אנכי מבקש. 'אחי' נוט' ימי ח'נוכה א'לו, (תפלת על הנסים),
הקב"ה, 'אנכי ה' אלוקיך', מבקש את עבודת נרות חנוכה הקדושים.
(אמרי חיים)

העלון נכתב לזיכוי הרבים לרפואת הרב

אהרן בן חוה פריחה שליט"א לרפואה שלימה בתוך שאר חולי ישראל

העלון נכתב לזיכוי הרבים לרפואת הרה"ג ר'

חיים יצחק בן רבקה שליט"א לרפואה שלימה בתוך שאר חולי ישראל